

УДК 347.91

Олег Ткачук,*канд. юрид. наук, доцент,
суддя Вищого спеціалізованого суду України
з розгляду цивільних і кримінальних справ*

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ І НАПРЯМКИ СПРОЩЕННЯ СУДОВИХ ПРОЦЕДУР У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ

У статті досліджуються сучасні проблеми спрощення судових процедур у цивільному судочинстві та шляхи їх вирішення. Розглядаються основні проблеми, що виникають у судовій практиці застосування спрощених процедур. На підставі аналізу наукових концепцій та досвіду окремих зарубіжних країн розроблено пропозиції щодо напрямів спрощення судових процедур у цивільному судочинстві України.

Ключові слова: цивільне судочинство, спрощені процедури, наказне провадження, заочне провадження.

Постановка проблеми. Останнім часом засоби масової інформації та окремі соціологічні дослідження продукують думку про зниження рівня довіри населення до судової влади та її інститутів. Так, проведене соціологічною службою Центру Разумкова вивчення показало, що у грудні 2014 р. про недовіру до судів заявили 80,6% респондентів, із них повну недовіру висловили 44,1% [1], а вже в березні 2015 року цей відсоток збільшився до 81,4% та 45,4% відповідно [2].

Водночас дослідження практики діяльності судів, яке було проведене Інститутом прикладних гуманітарних досліджень у 2012 році за сприяння Проекту USAID «Справедливе правосуддя», показало, що більшість суддів загалом дотримуються загальної етики поведінки: 97,1% опитаних визнають, що суддя ставився до них коректно, ввічливо, з повагою; сторонами позитивно була оцінена і поведінка суддів у судовому процесі в контексті дотримання ними певних процесуальних вимог. 96,1% респондентів зазначили, що суддя дотримувався процедури судового розгляду, більше 90% наголошували на тому, що сторонам була надана можливість обґрунтувати свою позицію та прокоментувати заяву протилежної сторони; 96,1% учасників судового процесу відзначали належну підготовку судді до справи та знання справи; більше 90% опитаних висловились про те, що характерною ознакою суддів є неупередженість та незалежність у процесі розгляду справи та у винесенні рішення [3].

Таке розмаїття оцінки функціонування судової влади свідчить, зокрема, про те, що завдання цивільного судочинства, визначені ст. 1 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України), щодо справедливого, неупередженого та своєчасного розгляду і вирішення цивільних справ [4] досягаються не завжди.

Разом із тим упродовж 2010 року до судів першої інстанції надійшло 6 млн 436 тис. справ і матеріалів. До апеляційних судів для перегляду в апеляційному порядку у 2010 році надійшло 458 тис. справ, а середньомісячне надходження на одного суддю місцевого загального суду в 2010 році становило 119,8 справ і матеріалів. При цьому у 2010 році скасовано та змінено вироки майже 7 тис. осіб, що становить 4% від загального числа засуджених і виправданих, щодо яких постановлено вироки. У цивільних справах кількість рішень загальних судів, скасованих або змінених упродовж 2010 року, становила близько 40 тис. Кількість скасованих і змінених постанов у справах про адміністративне правопорушення становила 8,6 тис. У 2010 році загальні суди розглянули також значну кількість справ у порядку адміністративного судочинства. Із них скасовано та змінено було 86,4 тис. постанов судів. Таким чином, суди у 2010 році помилилися у прийнятті рішень у трохи більше ніж 2,2% справ. Більше ніж 97 відсотків справ судді ухвалили відповідно до закону, а їх рішення визнані законними й обґрунтованими.

Упродовж 2014 року на розгляді місцевих загальних судів перебувало понад 3 млн 206 тис. справ і матеріалів. Зниження порівняно з 2010 роком пояснюється тим, що до цієї кількості не входять так звані «соціальні справи», які суди розглядали у порядку адміністративного судочинства. У провадженні апеляційних судів знаходилося 305,9 тис. справ і матеріалів. Середньомісячне надходження на суддю місцевого суду (відповідно до штатної чисельності суддів) становить 58,5 справ і матеріалів. Кількість рішень судів, скасованих або змінених у цивільних справах становила трохи більше 30 тис., у кримінальних – 19 тисяч, у справах про адміністративні правопорушення – 5 тисяч. Таким чином, у 2014 році кількість справ, у яких були ухвалені неправильні рішення, зменшилась до 1,7 відсотків. Тобто більше ніж 92 відсотки рішень – законні, обґрунтовані і справедливі. Якщо припустити, що у кожній справі було лише два учасники (звичайно, що насправді їх кількість буває набагато більшою), то кожний другий позивач, відповідач, потерпілий або інша особа, залучена до участі у справі, мала бути задоволена такими рішеннями. Виходячи з наведених нами статистичних даних, це 3 мільйони 140 тисяч громадян, установ, організацій. За один рік. За 5 років судовим провадженням охоплюється фактично все дієздатне населення держави. Причому «виграли» справи 15 мільйонів 700 осіб, і стільки ж «програли». Не відомо, чи погодилися вони зі справедливістю рішень, але вони їх не оскаржували [5].

Серед багатьох причин незадовільної суспільної оцінки функціонування судової влади у сфері цивільного судочинства – надмірне судове перенавантаження у зв'язку з відсутністю альтернативних позасудових механізмів вирішення цивільно-правових спорів, прогалини в законодавчому регулюванні спрощених судових процедур тощо [6]. У свою чергу це призводить до затягування строків розгляду цивільних справ, неповноти дослідження доказів та інших матеріалів справи, а іноді – до невірного вирішення справ.

Актуальність теми дослідження полягає у гострій потребі напрацювання і відшукування науково-обґрунтованих шляхів вирішення практичних проблем, пов'язаних з удосконаленням чинних і запровадженням нових для цивільного судочинства України спрощених судових процедур.

Стан дослідження. Окремі аспекти проблеми спрощених судових процедур у різних видах судочинства досліджували такі науковці, як О. Є. Бурлай, М. В. Вербицька, Л. С. Дубчак, С. І. Запара, В. П. Ко-

зирева, Д. Д. Луспенник, Ю. В. Навроцька, М. В. Свідерська, О. С. Снідевич, О. С. Фонова, С. Я. Фурса, С. П. Хіміч, Т. В. Цюра, О. О. Штефан та багато інших. Проте в сучасних умовах реформування і вдосконалення процесуального законодавства України належить визначити найбільш ефективні напрями спрощення судових процедур у цивільному судочинстві України та запропонувати оптимальні механізми їх запровадження. І це ще раз підкреслює важливість та актуальність запропонованої теми.

Метою статті є визначення основних проблем та недоліків правового регулювання спрощених судових процедур на основі системного та комплексного аналізу наукових пропозицій щодо вдосконалення законодавства у сфері цивільного судочинства України. Також метою і завданням роботи є вивчення досвіду зарубіжних країн у цій галузі, теоретична апробація можливості його застосування в законодавстві України і розроблення рекомендацій щодо напрямів спрощення судових процедур у цивільному судочинстві.

Виклад основного матеріалу. Спрощені механізми судового розгляду цивільних справ започаткувалися ще за часів Давнього Риму, коли виникли легісакційний, формулярний та екстраординарний процеси. У сучасному трактуванні спрощені процедури в цивільному судочинстві набули нових характерних рис. Їхня юридична природа полягає в тому, що за наявності визначених у процесуальному законодавстві підстав та умов розгляд відповідної категорії справ здійснюється за особливими правилами, які передбачають скорочені терміни розгляду справи, прийняття судового рішення відразу у формі судового наказу, відсутність окремих етапів процедури судового розгляду та ін. Це значно підвищує ефективність судового захисту прав, свобод та інтересів учасників процесу, насамперед тієї сторони, яка звернулася за судовим захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод або інтересів.

На це неодноразово зверталася увага науковців. Наприклад, С. П. Хіміч зазначає, що реальність судового захисту цивільних справ безпосередньо залежить від термінів: тривалий судовий розгляд в умовах постійної інфляції робить захист неефективним, а інколи формальним і непотрібним. Наприклад, видача судового наказу дає можливість судам оперативно розглянути тисячі вимог, що знаходяться у провадженні судів, крім того, безглуздо і марнотратно проводити всі без винятку вимоги, звернені до суду, по ста-

діях процесу, якщо можна зробити сумарне спрощене провадження [7, с. 220].

Таким чином, науковець переконливо доводить, що спрощені судові процедури мають низку переваг перед іншими, більш громіздкими та тривалими процесами. Однак слід вказати на певні проблеми, які можуть виникати у застосуванні спрощених процедур. І обумовлені ці проблеми, передусім, недоліками законодавчого регулювання.

Перед тим як звернутися безпосередньо до виявлення сучасних проблем спрощення судових процедур у цивільному судочинстві, необхідно розібратися у значенні та співвідношенні термінів «спрощена судова процедура» та «спрощення судових процедур».

Деякі науковці, наприклад Н. А. Громошина, отожднюють «спрощення судової процедури» та «спрощене провадження», визначаючи спрощення як модель процедури здійснення правосуддя, яка за її ідеального функціонування у зіставленні зі звичайною (загальною, ординарною), також ідеально функціонуючою моделлю дає змогу за меншого обсягу процесуальних дій, з меншими фінансовими витратами й швидше досягти цілей судочинства [8, с. 199].

Водночас існують і протилежні точки зору. Зокрема, С. Я. Фурса хоча прямо і не висловлює свою позицію стосовно співвідношення досліджуваних понять, але з аналізу її зауваження з приводу спрощення судових процедур стає зрозумілим, що «спрощення судових процедур» та «спрощене провадження» в її трактуванні – відмінні поняття. Так, науковець зазначає, що спрощення порядку розгляду цивільних справ досить часто буває штучним і не зовсім обґрунтованим; у судовій практиці мають місце випадки роз'єднання позовних вимог щодо рухомого і нерухомого майна в окремі справи в позовах про розподіл спільно набутого подружжям майна. Таке роз'єднання, на думку С. Я. Фурси, позитивно позначається на кількості розглянутих суддею справ, але негативно впливає на можливість укладення сторонами мирової угоди, взаємного врахування вимог для врівноваження їхніх прав та інтересів тощо [9, с. 90]. Отже, з викладеного можна зробити висновок, що спрощення може стосуватися всіх форм цивільних процесів, у тому числі до позовного провадження.

Цікава думка висловлена із цього приводу О. С. Фоновою. Науковець виділяє два види спрощення судових процедур у цивільному судочинстві – ситуативне (або санкційне) та законне спрощення. Зокрема, вчена зазначає, що у вітчизняній правовій системі є спрощення процесу шляхом розгляду справи без участі відповідача та з'ясування його

думки, однак з оцінкою позовних вимог на предмет їх обґрунтованості та доказовості. На її думку, такий розгляд можна віднести до ситуативного спрощення судового процесу, оскільки воно виникає за наявності певної правової ситуації – неявки відповідача в судові засідання, у разі визнання судом його явки обов'язковою, та ненадання відзиву на позов, тобто без прояснення позиції відповідача у справі [10, с. 110]. У свою чергу, законним спрощенням у цивільному процесуальному законодавстві України є лише наказне провадження та провадження у справі до судового розгляду; заочний розгляд справи належить до ситуативного спрощення.

На підставі проведеного аналізу можемо окреслити такі напрями спрощення судових процедур, як удосконалення цивільного судочинства шляхом оптимізації етапів, строків судового провадження у цивільних справах, порядку залучення учасників цивільного процесу до розгляду конкретної справи та зменшення кількості процесуальних дій у межах такого розгляду, а також спрощені судові процедури як форму цивільного судового процесу, яка характеризується визначеним ЦПК України особливим порядком розгляду цивільних справ та прийняття по них рішення.

Так, наприклад, Пленум Верховного Суду України (далі – ВСУ) висловив свою чітку позицію з приводу необхідності скасування чотирихланкової судової системи, запропонувавши ч. 2 ст. 124 Конституції України викласти у такій редакції: «У порядку, встановленому законом, юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, які виникають у державі». Це, на думку Пленуму ВСУ, надасть змогу ширше застосовувати досудові способи врегулювання спорів, звільнить суди від розгляду дрібних справ та справ із безспірним правом, а також відкриє шлях для впровадження і розвитку в Україні інституту медіації, який успішно функціонує в більшості європейських країн, сприятиме розширенню категорій справ, які вирішуватимуться третейськими судами, нотаріусами тощо [11].

В Указі Президента України «Про стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 рр.» визначено, що для підвищення ефективності правосуддя та оптимізації повноважень судів різних юрисдикцій необхідним є: поетапне запровадження інструментів «електронного правосуддя»; розширення способів альтернативного (позасудового) врегулювання спорів; визначення категорій справ у кожній юрисдикції, в яких зменшується кількість стадій оскарження; зменшення навантаження на суди [12].

Отже, в Україні триває процес спрощення цивільного судочинства, і говорити про його завершення ще рано. Однак у контексті даного дослідження необхідно більш детально зупинитися на проблемах, що виникають у зв'язку із застосуванням тих судових процедур, що вже мають статус спрощених.

Зокрема, однією з них є наказне провадження. На це, зокрема, звертається увага у Постанові Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ (далі – ВССУ) «Про практику розгляду судами цивільних справ у наказному провадженні». Наказне провадження визначається як особливий спрощений вид цивільного процесу, спрямований на швидкий та ефективний захист безспірних прав осіб шляхом видачі судового наказу, що одночасно є судовим рішенням та виконавчим документом [13].

Наказне провадження було запроваджене в Україні на підставі Рекомендацій Комітету міністрів Ради Європи № R(81)7 щодо заходів, що полегшують доступ до правосуддя, від 14 травня 1981 р. [14] та Рекомендацій № R(84)5 Комітету міністрів країнам-членам щодо принципів цивільного судочинства, спрямованих на удосконалення судової системи, від 28 лютого 1984 р. [15] і на сьогодні активно застосовується в практиці цивільного судочинства. Так, за даними судової статистики в першому півріччі 2015 р. видано 181877 судових наказів у цивільних справах, що становить майже 15% усіх рішень, ухвал, постанов та інших актів, що приймаються судами. При цьому скасовано було 12500 судових наказів (6%) [16]. Між тим, незважаючи на активне застосування судами даної форми цивільного процесу, на практиці все ще залишаються окремі проблеми в цій сфері.

Зокрема, порівнюючи підстави для видачі судового наказу, викладені в ст. 96 ЦПК України [4] та в Рекомендаціях № R(84)5 Комітету міністрів країнам-членам щодо принципів цивільного судочинства, спрямованих на удосконалення судової системи, від 28 лютого 1984 р. [15], можна дійти до висновку, що в національному законодавстві не враховані такі з них, як справи за трудовими спорами, питаннями, що стосуються відносин між орендодавцем та орендаром житла, та деякими питаннями сімейного права, зокрема встановленням та переглядом розміру аліментів.

Порівняно із законодавством України у деяких країнах СНД є додаткові підстави для видачі судового наказу. Зокрема, ЦПК Молдови передбачає, що судовий наказ може бути виданий з вимог, які виникають із купівлі товару в кредит; внаслідок неповернення

книг, узятих із бібліотеки; про позбавлення володіння та примусового продажу предмета застави [16]. Судовий наказ у Казахстані може бути виданий, якщо заявлено вимогу про безспірне витребування предмета лізингу; коли заявлено вимогу ломбарду до боржника-заставадателя про звернення стягнення на предмет застави [17].

У Постанові Пленуму ВССУ «Про практику розгляду судами цивільних справ у наказному провадженні» ставиться проблема неможливості застосування судами наказного провадження за безспірними вимогами, щодо яких законодавством прямо не встановлена можливість видання судового наказу (наприклад, щодо виплати вихідної допомоги, підйомної допомоги, допомоги по непрацездатності, допомоги при народженні дитини, аліментів, виплати авторського гонорару) [13].

Крім названої вище проблеми, варто зупинитися на неоднаковому застосуванні суддями норм матеріального і процесуального права. Прикладом може послужити відмова у видачі судового наказу у зв'язку із закінченням строку позовної давності. Між тим Пленум ВССУ чітко роз'яснив, що суди не повинні відмовляти у прийнятті заяв про видачу судового наказу з підстав спливу строку позовної давності, оскільки у разі винесення судового наказу щодо зобов'язання, за якими сплив строк позовної давності, боржник має право на скасування судового наказу [13]. Водночас така позиція Пленуму ВССУ видається дещо спірною, оскільки заявник, пропустивши термін позовної давності, відповідно до ст. 256 Цивільного кодексу України фактично втрачає право на звернення до суду для захисту свого права. Однак для того, щоб не виникало неоднозначності у застосуванні цієї норми права, необхідно чітко врегулювати дане питання в ст. 100 ЦПК України, зазначивши, що пропуск строку позовної давності є підставою для відмови у видачі судового наказу, якщо він не буде поновлений у порядку, визначеному законодавством.

Актуальною потребою для національного цивільного процесуального законодавства бачимо розширення спрощених процедур у цивільному судочинстві.

Наприклад, правом ЄС передбачені дві спрощені процедури розгляду та вирішення транскордонних справ. По-перше, це European Order for Payment Procedure (EOPP) – порядок видачі судового наказу, European Small Claims Procedure (ESCP) – порядок вирішення дрібних спорів. EOPP за своєю сутністю є прискореною недорогою процедурою вирішення спорів, предметом яких є грошові вимоги. ESCP урегулює порядок судового розгляду дрібних

цивільних і комерційних спорів, що мають транскордонний характер, ціна яких не перевищує 2000 євро [18]. О. О. Штефан пропонує запозичення таких положень процедури ESCP в законодавстві України: можливість звернення громадян із деяких категорій цивільних справ до третейського суду, відсутність вимоги додаткового підтвердження прийнятого рішення по справі у судах загальної юрисдикції з розгляду цивільних справ, активне використання технічних засобів під час розгляду цивільної справи [19, с. 114].

Вважаємо, що з даною пропозицією варто погодитись. Також пропонуємо запровадити спрощену процедуру судового розгляду у тому разі, коли суд вправі з власної ініціативи або за клопотанням сторони на будь-якому етапі стадії судового розгляду без виклику та/або заслуховування сторін негайно ухвалити рішення, якщо, наприклад: 1) позов буде явно обґрунтований; 2) позов буде явно необґрунтований; 3) наведено обставини, які свідчать про необхідність швидкого вирішення справи (розірвання шлюбу; стягнення аліментів на неповнолітніх дітей; поновлення на роботі працівника, звільненого в період тимчасової непрацездатності тощо).

Висновки

На підставі проведеного дослідження можна запропонувати такі напрями подальшого спрощення процедур у цивільному судочинстві України та вдосконалення законодавчого регулювання в цій сфері:

– запровадити спрощену процедуру судового розгляду у тому разі, коли суд вправі з власної ініціативи або за клопотанням сторони на будь-якому етапі стадії судового розгляду без виклику та/або заслуховування сторін негайно ухвалити рішення, якщо, наприклад: 1) позов буде явно обґрунтований; 2) позов буде явно необґрунтований; 3) наведено обставини, які свідчать про необхідність швидкого вирішення справи;

– на законодавчому рівні затвердити перелік документів, за якими можна було би пред'являти свої вимоги у порядку наказного провадження;

– заочний розгляд справи перейменувати на «письмове провадження» та розмістити норми, що регламентують це питання, в Розділі I «Загальні положення» із визначенням особливості порядку застосування письмового розгляду справи в окремому провадженні та при перегляді судового рішення в апеляційній інстанції;

– визначити механізм вирішення масових групових позовів.

Перспективами подальших наукових пошуків у даному напрямі має стати розробка

конкретних механізмів спрощених судових процедур.

Список використаних джерел:

1. Якою мірою Ви довіряєте окремим соціальним інститутам: соціологічне дослідження проведене соціологічною службою Центру Разумкова з 6 по 12 березня 2015 року [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Центру соціологічних досліджень ім. О. Розумкова – Режим доступу : http://www.ucers.org/ukr/poll.php?poll_id=1030.

2. Якою мірою Ви довіряєте окремим соціальним інститутам: соціологічне дослідження проведене Фондом «Демократичні ініціативи імені І. Кучеріва» та соціологічною службою Центру Разумкова з 19 по 24 грудня 2014 року [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Центру соціологічних досліджень ім. О. Розумкова – Режим доступу : http://www.ucers.org/ukr/poll.php?poll_id=1000.

3. Оцінка рівня задоволеності громадян якістю окремих аспектів функціонування судів // Інститут прикладних гуманітарних досліджень (Дніпропетровський регіон, 2012) [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://court.gov.ua/sudova_statystyka/Analit_1_pivrihha_2015/. <http://www.iahr.com.ua/ukr/publications/>.

4. Цивільний процесуальний кодекс України : кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40-41, 42. – Ст. 492.

5. Ткачук О. Чи справедливі українські судді? / О. Ткачук // Закон і Бізнес. – 2016. – № 1-2 (1247-1248).

6. Середньомісячне надходження на одного суддю місцевого загального суду цивільних справ в I півріччі 2015 р. : Аналітичні таблиці щодо стану здійснення правосуддя за I півріччя 2015 року [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://court.gov.ua/sudova_statystyka/Analit_1_pivrihha_2015/.

7. Хімич С. П. Спрощені провадження за законодавством України та країн СНД / С. П. Хімич // Процесуальні форми захисту приватних прав осіб в Україні та країнах СНД : зб. наук. праць / за ред. О. Д. Крупчана. – К. : НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2011. – 248 с.

8. Громошина Н. А. Дифференціація, унифікація и упрощение в гражданском судопроизводстве : монографія / Н. А. Громошина. – М. : Проспект, 2010. – 264 с.

9. Фурса С. Я. Проблемні питання об'єднання та роз'єднання позовних вимог: теорія і практика / С. Я. Фурса // Право України. – 2011. – № 10. – С. 89–89.

10. Фонова О. С. Порівняльний аналіз підвидів ситуативного спрощення господарської процесуальної форми (форсований судовий процес та санкційне спрощення) / О. С. Фонова // Вісник господар. судочинства : Видання Вищого Господарського суду України. – 2014/1. – № 1. – С. 109–114.

11. Про пропозиції Верховного Суду України Тимчасовій спеціальній комісії Верховної Ради України з питань підготовки законопроекту про внесення змін до Конституції України: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 11.04.2014 № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0001700-14>.

12. Про стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-

2020 рр. : Указ Президента України від 20.05.2015 № 276/2015 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 13. – Ст. 1267.

13. Про практику розгляду судами цивільних справ у наказному провадженні : Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 23.12.2011 № 14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/77C139C9DE61E95BC2257B7C0043C062](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/77C139C9DE61E95BC2257B7C0043C062).

14. Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи № R(81)7 щодо заходів, що полегшують доступ до правосуддя : Міжнародний документ від 14.05.1981 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_133.

15. Рекомендація № R (84)5 Комітету міністрів країнам-членам відносно принципів цивільного судочинства, спрямованих на удосконалення судової системи : Міжнародний документ від 28.02.1984 [Елек-

тронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_126.

16. Гражданский процессуальный кодекс Республики Молдова от 30.05.2003 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://lex.justice.md/viewdoc.php?id=286229&lang=2>.

17. Гражданский процессуальный кодекс Республики Казахстан от 13.07.1999г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=1013921.

18. Regulation (EC) No 861/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 establishing a European small claims procedure. O.J. (L 199) 1. – [Electronic resource]. – Access: http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/protection_of_consumers/116028_en.htm.

19. Штефан О. О. Практика вирішення проблем цивільної юрисдикції в країнах-членах ЄС / О. Штефан // Вісник Маріупольського державного університету. – 2013. – № 5. – С. 112–116. – (Серія: Право).

В статье исследуются современные проблемы упрощения судебных процедур в гражданском судопроизводстве и пути их решения. Рассматриваются основные проблемы, возникающие в судебной практике применения упрощенных процедур. На основании анализа научных концепций и опыта отдельных зарубежных стран разработаны предложения о направлениях упрощения судебных процедур в гражданском судопроизводстве Украины.

Ключевые слова: гражданское судопроизводство, упрощенные процедуры, приказное производство, заочное производство.

The article examines the current problems simplification of judicial procedures in civil proceedings and solutions. The main problems encountered in the jurisprudence of simplified procedures. On the basis of scientific concepts and experience of some foreign countries developed proposals for simplifying the areas of judicial procedures in civil proceedings Ukraine.

Key words: civil litigation, simplified procedures, clerks proceedings, correspondence proceedings.

